

R1P_W08	ma podstawową wiedzę w zakresie utrzymania urządzeń, obiektów i systemów technicznych i technologii typowych dla obszarów rolniczych, leśnych i przetwórstwa rolno-spożywczego dostosowaną do studiowanego kierunku studiów	R2P_W08	ma rozszerzoną wiedzę w zakresie utrzymania urządzeń, obiektów i systemów technicznych i technologii typowych dla obszarów rolniczych, leśnych i przetwórstwa rolno-spożywczego dostosowaną do studiowanego kierunku studiów
R1P_W9	ma podstawową wiedzę w zakresie standardów i norm technicznych związanych ze studiowanym kierunkiem studiów	R2P_W9	ma rozszerzoną wiedzę w zakresie stosowania standardów i norm technicznych związanych ze studiowanym kierunkiem studiów
R1P_W10	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego; potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej	R2P_W10	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej; potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej
R1P_W11	zna i potrafi stosować uwarunkowania ekonomiczno-prawne tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości w zakresie świadczenia usług z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów	R2P_W11	zna i potrafi stosować uwarunkowania ekonomiczno-prawne tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości w zakresie świadczenia usług z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów
Umiejętności			
R1P_U01	posiada umiejętność wyszukiwania, zrozumienia, analizy i wykorzystywania potrzebnych informacji pochodzących z różnych źródeł i w różnych formach właściwych dla studiowanego kierunku studiów	R2P_U01	posiada umiejętność wyszukiwania, zrozumienia, analizy i twórczego wykorzystywania potrzebnych informacji pochodzących z różnych źródeł i w różnych formach właściwych dla studiowanego kierunku studiów
R1P_U02	posiada umiejętność precyzyjnego porozumiewania się z różnymi podmiotami w formie werbalnej, pisemnej i graficznej	R2P_U02	posiada umiejętność precyzyjnego porozumiewania się z różnymi podmiotami w formie werbalnej, pisemnej i graficznej
R1P_U03	stosuje podstawowe technologie informatyczne w zakresie pozyskiwania i przetwarzania informacji z zakresu produkcji rolniczej i leśnej	R2P_U03	rozumie i stosuje odpowiednie technologie informatyczne w zakresie pozyskiwania i przetwarzania informacji z zakresu produkcji rolniczej i leśnej
R1P_U04	wykonuje pod kierunkiem opiekuna naukowego proste zadanie inżynierskie lub projektowe dotyczące szeroko	R2P_U04	samodzielnie planuje, przeprowadza, analizuje i ocenia poprawność wykonanego zadania z zakresu dziedzin nauki

	rozumianego rolnictwa, prawidłowo interpretuje rezultaty i wyciąga wnioski		i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów
R1P_U05	dokonuje identyfikacji i standardowej analizy zjawisk wpływających na produkcję, jakość żywności, zdrowie zwierząt i ludzi, stan środowiska naturalnego i zasobów naturalnych oraz wykazuje znajomość zastosowania typowych technik i ich optymalizacji dostosowanych do studiowanego kierunku studiów	R2P_U05	samodzielnie i wszechstronnie analizuje problemy wpływające na produkcję i jakość żywności, zdrowie zwierząt i ludzi, stan środowiska naturalnego i zasobów naturalnych oraz wykazuje znajomość zastosowania specjalistycznych technik i ich optymalizacji dostosowanych do studiowanego kierunku studiów i profilu kształcenia
R1P_U06	posiada zdolność podejmowania standardowych działań, z wykorzystaniem odpowiednich metod, technik, technologii, narzędzi i materiałów, rozwiązujących problemy w zakresie produkcji żywności, zdrowia zwierząt, stanu środowiska naturalnego i zasobów naturalnych oraz technicznych zadań inżynierskich, zgodnych ze studiowanym kierunkiem studiów	R2P_U06	posiada umiejętność doboru i modyfikacji typowych działań (w tym technik i technologii) dostosowanych do zasobów przyrody w celu poprawy jakości życia człowieka, zgodnych ze studiowanym kierunkiem studiów
R1P_U07	posiada znajomość wad i zalet podejmowanych działań mających na celu rozwiązywanie zaistniałych problemów zawodowych – dla nabrania doświadczenia i doskonalenia umiejętności inżynierskich	R2P_U07	ocenia wady i zalety podejmowanych działań, w tym ich oryginalność w rozwiązywaniu zaistniałych problemów zawodowych – dla nabrania doświadczenia i doskonalenia umiejętności inżynierskich
R1P_U08	ma doświadczenie związane z rozwiązywaniem praktycznych zadań inżynierskich, zdobyte w środowisku zajmującym się zawodowo działalnością odpowiadającą studiowanemu kierunkowi studiów	R2P_U08	ma doświadczenie związane z analizą i wyborem metod rozwiązywania złożonych zadań inżynierskich, zdobyte w środowisku zajmującym się zawodowo działalnością odpowiadającą studiowanemu kierunkowi studiów
R1P_U09	ma doświadczenie związane z utrzymaniem urządzeń i systemów technicznych i technologicznych typowych dla produkcji rolniczej, leśnej i przetwórstwa rolno-spożywczego odpowiednie dla studiowanego kierunku studiów	R2P_U09	ma doświadczenie związane z doбором metod utrzymania urządzeń i systemów technicznych i technologicznych typowych dla produkcji rolniczej, leśnej i przetwórstwa rolno-spożywczego odpowiednie dla studiowanego kierunku studiów
R1P_U10	ma umiejętność korzystania z norm i standardów inżynierskich	R2P_U10	ma umiejętność korzystania z norm i standardów inżynierskich
R1P_U11	posiada umiejętność przygotowania typowych prac	R2P_U11	posiada pogłębioną umiejętność przygotowania różnych

	pisemnych w języku polskim i języku obcym, uznawanym za podstawowy dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł		prac pisemnych w języku polskim i języku obcym, uznawanym za podstawowy dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów lub w obszarze leżącym na pograniczu różnych dyscyplin naukowych
R1P_U12	posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i języku obcym, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	R2P_U12	posiada pogłębianą umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim i języku obcym, w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów lub w obszarze leżącym na pograniczu różnych dyscyplin naukowych
R1P_U13	ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	R2P_U13	ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego

Kompetencje społeczne

R1P_K01	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie	R2P_K01	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób
R1P_K02	potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	R2P_K02	potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role
R1P_K03	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	R2P_K03	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania
R1P_K04	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	R2P_K04	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu
R1P_K05	ma świadomość znaczenia społecznej, zawodowej i etycznej odpowiedzialności za produkcję żywności wysokiej jakości, dobrostan zwierząt oraz kształtowanie i stan środowiska naturalnego	R2P_K05	ma świadomość znaczenia społecznej, zawodowej i etycznej odpowiedzialności za produkcję wysokiej jakości żywności, dobrostan zwierząt oraz kształtowanie i stan środowiska naturalnego

R1P_K06	ma świadomość ryzyka i potrafi ocenić skutki wykonywanej działalności w zakresie szeroko rozumianego rolnictwa i środowiska	R2P_K06	posiada znajomość działań zmierzających do ograniczenia ryzyka i przewidywania skutków działalności w zakresie szeroko rozumianego rolnictwa i środowiska
R1P_K07	ma świadomość potrzeby doksztalcania i samodoskonalenia w zakresie wykonywanego zawodu	R2P_K07	ma świadomość potrzeby ukierunkowanego doksztalcania i samodoskonalenia w zakresie wykonywanego zawodu
R1P_K08	potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	R2P_K08	potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy

Opis efektów kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie sztuki

Objaśnienie oznaczeń:

A – obszar kształcenia w zakresie sztuki

1 – studia pierwszego stopnia

2 – studia drugiego stopnia

W – kategoria wiedzy

U – kategoria umiejętności

K – kategoria kompetencji społecznych

01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Profil ogólnoakademicki i profil praktyczny

Osoba posiadająca kwalifikacje pierwszego stopnia:		Osoba posiadająca kwalifikacje drugiego stopnia:	
Wiedza			
<i>Sztuki muzyczne</i>			
1) repertuar i materiał muzyczny			
A1_W01	zna podstawowy repertuar związany ze studiowanym kierunkiem studiów i specjalnością oraz repertuar instrumentów pokrewnych	A2_W01	ma gruntowną znajomość repertuaru związanego ze studiowanym kierunkiem studiów i specjalnością
A1_W02	zna elementy dzieła muzycznego oraz rozumie ich wzajemne relacje, a także zna wzorce budowy formalnej utworów	A2_W02	umie zastosować wiedzę dotyczącą elementów dzieła muzycznego i muzycznych wzorców formalnych do wyrażania własnych koncepcji artystycznych
2) rozumienie kontekstu sztuki muzycznej			
A1_W03	zna i rozumie podstawowe linie rozwojowe w historii muzyki oraz zna publikacje związane z zagadnieniami odpowiadającymi studiowanemu kierunkowi studiów	A2_W03	ma rozszerzoną wiedzę na temat kontekstu historycznego muzyki i jej związków z innymi dziedzinami współczesnego życia oraz samodzielnie rozwija tę wiedzę w sposób odpowiadający studiowanemu kierunkowi studiów i specjalności

A1_W04	zna style muzyczne i związane z nimi tradycje wykonawcze	A2_W04	na podstawie wiedzy o stylach muzycznych i związanych z nimi tradycjami wykonawczymi umie konstruować programy, które są spójne i właściwe z punktu widzenia wykonawstwa
A1_W05	zna określony zakres problematyki związanej z technologiami stosowanymi w muzyce (w ujęciu całościowym) i jest świadoma rozwoju technologicznego związanego ze studiowanym kierunkiem studiów i specjalnością	A2_W05	wykazuje zrozumienie wzajemnych relacji pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi aspektami studiowanego kierunku studiów oraz wykorzystuje tę wiedzę dla dalszego rozwoju artystycznego
A1_W06	ma wiedzę dotyczącą finansowych, marketingowych i prawnych aspektów związanych z wykonywaniem zawodu muzyka		
A1_W07	zna powiązania i zależności pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi elementami studiowanego kierunku studiów		
3) wiedza w zakresie improwizacji			
A1_W08	zna i rozumie właściwy zakres wzorców, leżących u podstaw improwizacji	A2_W06	ma szeroką wiedzę dotyczącą wzorców, leżących u podstaw improwizacji, umożliwiającą swobodne ich stosowanie w różnorodnych kontekstach
4) wiedza pedagogiczna (jeżeli dotyczy kierunku studiów)			
A1_W09	zna w podstawowym zakresie najważniejsze koncepcje pedagogiki i jej stronę praktyczną, w szczególności jeżeli specjalność jest związana z edukacją muzyczną	A2_W07	wykazuje się głębokim zrozumieniem i wysokim opanowaniem teorii pedagogiki
Sztuki plastyczne			
1) wiedza o realizacji prac artystycznych			
A1_W10	ma podstawową wiedzę dotyczącą realizacji prac artystycznych związanych ze studiowanym kierunkiem studiów i specjalnością oraz wiedzę dotyczącą środków ekspresji i umiejętności warsztatowych pokrewnych dyscyplin artystycznych	A2_W08	ma szczegółową wiedzę w zakresie dotyczącym obszarów sztuki i nauki niezbędną do formułowania i rozwiązywania złożonych zagadnień w zakresie dyscyplin artystycznych właściwych dla studiowanego kierunku studiów
2) wiedza i rozumienie kontekstu sztuk plastycznych			
A1_W11	zna i rozumie podstawowe linie rozwojowe w historii po-	A2_W09	dysonuje rozszerzoną wiedzą na temat kontekstu

	szczególnych dyscyplin artystycznych oraz zna publikacje związane z tymi zagadnieniami		historycznego i kulturowego sztuk plastycznych i ich związków z innymi dziedzinami współczesnego życia oraz samodzielnie rozwija tę wiedzę w sposób odpowiadający studiowanemu kierunkowi studiów i specjalności
A1_W12	wykazuje się znajomością stylów w sztuce i związanych z nimi tradycjami twórczymi	A2_W10	umie tworzyć prace artystyczne o wysokim stopniu oryginalności na podstawie wiedzy o stylach w sztuce i związanych z nimi tradycjami twórczymi
A1_W13	zna określony zakres problematyki związanej z technologiami stosowanymi w danej dyscyplinie artystycznej (w ujęciu całościowym) i jest świadoma rozwoju technologicznego związanego ze studiowanym kierunkiem studiów i specjalnością	A2_W11	wykazuje zrozumienie wzajemnych relacji pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi aspektami studiowanego kierunku studiów oraz wykorzystuje tę wiedzę dla dalszego artystycznego rozwoju
A1_W14	ma wiedzę dotyczącą finansowych, marketingowych i prawnych aspektów związanych z wykonywaniem zawodu artysty-plastyka		
A1_W15	zna powiązania i zależności pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi elementami związanymi ze studiowanym kierunkiem studiów		
3) wiedza w zakresie umiejętności kreatywnych			
		A2_W12	zna i rozumie wzorce leżące u podstaw kreacji artystycznej, umożliwiające swobodę i niezależność wypowiedzi artystycznej
4) wiedza pedagogiczna (jeżeli dotyczy kierunku studiów)			
A1_W16	zna w podstawowym zakresie najważniejsze koncepcje pedagogiki i jej stronę praktyczną, w szczególności jeżeli studiowany kierunek studiów i specjalność jest związana z edukacją w zakresie sztuk plastycznych	A2_W13	zna najważniejsze koncepcje pedagogiki i jej stronę praktyczną, w szczególności jeżeli studiowany kierunek studiów i specjalność jest związana z edukacją w zakresie sztuk plastycznych
Umiejętności			
<i>Sztuki muzyczne</i>			

1) umiejętności ekspresji artystycznej			
A1_U01	umie tworzyć i realizować własne koncepcje artystyczne oraz dysponować umiejętnościami niezbędnymi do ich wyrażenia	A2_U01	posiada rozwiniętą osobowość artystyczną, umożliwiającą tworzenie, realizowanie i wyrażanie własnych koncepcji artystycznych
2) umiejętności w zakresie repertuaru			
A1_U02	zna i wykonuje reprezentatywny repertuar związany ze studiowanym kierunkiem studiów i specjalnością; ma doświadczenie w wykonywaniu repertuaru w różnych stylach	A2_U02	potrafi budować obszerny repertuar, pogłębiając go w obszarze związanym ze studiowanym kierunkiem studiów i specjalnością
3) umiejętności interpretacji			
A1_U03	posiada podstawowe umiejętności w zakresie interpretacji utworów reprezentujących różne style muzyczne	A2_U03	posiada swobodę w interpretowaniu utworów reprezentujących różne style muzyczne i jednocześnie doskonali się w jednym, wybranym stylu
4) umiejętności pracy w zespole			
A1_U04	jest przygotowana do współdziałania z innymi muzykami w różnego typu zespołach	A2_U04	jest zdolna do podjęcia wiodącej roli w zespołach muzycznych
5) umiejętności ćwiczenia i pracy podczas prób			
A1_U05	opanowała efektywne techniki ćwiczenia, umożliwiające ciągły rozwój poprzez samodzielną pracę	A2_U05	rozwija techniki ćwiczenia w stopniu wystarczającym do utrzymania i poszerzania zdolności do tworzenia, realizowania i wyrażania własnych koncepcji artystycznych
A1_U06	posiada dobre nawyki dotyczące techniki i postawy, umożliwiające operowanie ciałem w sposób najbardziej wydajny i bezpieczny (z punktu widzenia fizjologii)		
6) umiejętności czytania nut			
A1_U07	posiada umiejętności umożliwiające przekazanie dzieła muzycznego w pełni – przekazanie jego materiału dźwiękowego, formy i zawartych w nim idei		
7) umiejętności słuchowe, twórcze i odtwórcze			

A1_U08	jest biegła w zakresie słuchowego rozpoznawania materiału muzycznego, zapamiętywania go i operowania nim		
8) umiejętności werbalne			
A1_U09	posiada umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych i wystąpień ustnych, dotyczących zagadnień szczegółowych związanych ze studiowanym kierunkiem studiów i specjalnością, na temat interpretowania muzyki, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	A2_U06	posiada umiejętność przygotowania rozbudowanych prac pisemnych i wystąpień ustnych, dotyczących zagadnień szczegółowych związanych ze studiowanym kierunkiem studiów i specjalnością, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł
A1_U10	ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin sztuki i dyscyplin artystycznych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	A2_U07	ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin sztuki i dyscyplin artystycznych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
9) umiejętności w zakresie publicznych prezentacji			
A1_U11	zna formy zachowań związane z występami publicznymi	A2_U08	w sposób odpowiedzialny podchodzi do występów estradowych i wykazuje się umiejętnością nawiązania kontaktu z publicznością poprzez wierne, płynne i przekonujące oddanie idei dzieła muzycznego
10) umiejętności improwizacji			
A1_U12	posiada umiejętności kształtowania i tworzenia muzyki w sposób umożliwiający odejście od zapisanego tekstu nutowego	A2_U09	posiada wysoki poziom biegłości w improwizowaniu
11) umiejętności pedagogiczne (jeżeli dotyczą kierunku studiów)			
A1_U13	ma przygotowanie do uczenia w zakresie studiowanego kierunku studiów i specjalności na różnych poziomach edukacji muzycznej	A2_U10	ma umiejętności związane z teoretycznym i praktycznym zastosowaniem pedagogiki
<i>Sztuki plastyczne</i>			
1) umiejętności ekspresji artystycznej			
A1_U14	umie tworzyć i realizować własne koncepcje artystyczne oraz	A2_U11	posiada rozwiniętą osobowość artystyczną, umożliwia-

	dysponować umiejętnościami niezbędnymi do ich wyrażenia		jąca tworzenie, realizowanie i wyrażanie własnych koncepcji artystycznych
2) umiejętności realizacji prac artystycznych			
A1_U15	umie świadomie posługiwać się narzędziami warsztatu artystycznego w wybranych obszarach działalności plastycznej	A2_U12	umie realizować własne koncepcje artystyczne w zakresie studiowanego kierunku studiów i specjalności
A1_U16	umie świadomie posługiwać się właściwą techniką i technologią w trakcie realizacji prac artystycznych	A2_U13	umie podejmować samodzielnie decyzje odnośnie projektowania i realizacji prac artystycznych
A1_U17	umie podejmować samodzielnie decyzje odnośnie realizacji i projektowania własnych prac artystycznych	A2_U14	umie projektować efekty prac artystycznych w aspekcie estetycznym, społecznym i prawnym
3) umiejętności pracy w zespole			
A1_U18	jest przygotowana do współdziałania i pracy z innymi osobami w ramach prac zespołowych	A2_U15	jest przygotowana do współdziałania z innymi osobami w ramach prac zespołowych i jest zdolna do podjęcia wiodącej roli w takich zespołach
4) umiejętności warsztatowe			
A1_U19	posiada szeroki zakres umiejętności warsztatowych umożliwiających realizację własnych koncepcji artystycznych	A2_U16	kontynuuje rozwijanie umiejętności warsztatowych umożliwiających realizację własnych koncepcji artystycznych w stopniu wystarczającym do utrzymania i poszerzania zdolności tworzenia, realizowania i wyrażania własnych koncepcji artystycznych zgodnie ze studiowanym kierunkiem studiów i specjalnością
A1_U20	opanowała efektywne techniki ćwiczenia umiejętności warsztatowych, umożliwiające ciągły rozwój poprzez samodzielną pracę		
5) umiejętności kreacji artystycznej			
A1_U21	posiada doświadczenie w realizowaniu własnych działań artystycznych opartych na zróżnicowanych stylistycznie koncepcjach wynikających ze swobodnego i niezależnego wykorzystywania wyobraźni, intuicji i emocjonalności	A2_U17	posiada umiejętności wykorzystywania wzorców leżących u podstaw kreacji artystycznej, umożliwiających swobodę i niezależność wypowiedzi artystycznej
6) umiejętności werbalne			
A1_U22	posiada umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych i wystąpień ustnych, dotyczących zagadnień szczegółowych	A2_U18	posiada umiejętność przygotowania rozbudowanych prac pisemnych i wystąpień ustnych, dotyczących za-

	na temat różnych dziedzin twórczości plastycznej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł		gadnień szczegółowych związanych ze studiowanym kierunkiem studiów i specjalnością, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł
A1_U23	ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin sztuki i dyscyplin artystycznych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	A2_U19	ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin sztuki i dyscyplin artystycznych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
7) umiejętności w zakresie publicznych prezentacji			
A1_U24	zna formy zachowań związane z publicznymi prezentacjami własnych dokonań	A2_U20	w sposób odpowiedzialny podchodzi do publicznych wystąpień związanych z prezentacjami artystycznymi
8) umiejętności pedagogicznych (jeżeli dotyczą kierunku studiów)			
A1_U25	ma przygotowanie do uczenia w zakresie studiowanego kierunku studiów i specjalności na różnych poziomach edukacji plastycznej	A2_U21	posiada wysoki poziom umiejętności związanych z teoretycznym i praktycznym zastosowaniem pedagogiki, umożliwiające podjęcie pracy na różnych poziomach edukacji plastycznej
Kompetencje społeczne			
1) niezależność			
A1_K01	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie	A2_K01	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób
A1_K02	samodzielnie podejmuje niezależne prace, wykazując się umiejętnościami zbierania, analizowania i interpretowania informacji, rozwijania idei i formułowania krytycznej argumentacji oraz wewnętrzną motywacją i umiejętnością organizacji pracy	A2_K02	jest zdolna do samodzielnego integrowania nabytej wiedzy oraz podejmowania w zorganizowany sposób nowych i kompleksowych działań, także w warunkach ograniczonego dostępu do potrzebnych informacji
2) uwarunkowania psychologiczne			
A1_K03	jest zdolna do efektywnego wykorzystania: wyobraźni,	A2_K03	potrafi w sposób świadomy oraz poparty

	intuicji, emocjonalności, zdolności twórczego myślenia i twórczej pracy w trakcie rozwiązywania problemów, zdolności elastycznego myślenia, adaptowania się do nowych i zmieniających się okoliczności oraz umiejętności kontrolowania własnych zachowań i przeciwdziałania lękom i stresom, jak również sprostania warunkom związanym z publicznymi występami lub prezentacjami		doświadczeniem wykorzystywać w różnych sytuacjach mechanizmy psychologiczne wspomagające podejmowane działania
3) krytycyzm			
A1_K04	posiada umiejętność samooceny, konstruktywnej krytyki w stosunku do działań innych osób, podjęcia refleksji na temat społecznych, naukowych i etycznych aspektów związanych z własną pracą	A2_K04	posiada umiejętność krytycznej oceny
4) komunikacja społeczna			
A1_K05	posiada umiejętność efektywnego komunikowania się i życia w społeczeństwie, w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - pracy zespołowej w ramach wspólnych projektów i działań, - negocjowania i organizowania, - integracji z innymi osobami w ramach różnych przedsięwzięć kulturalnych, - prezentowania zadań w przystępnej formie – z zastosowaniem technologii informacyjnych 	A2_K05	posiada popartą doświadczeniem pewność w komunikowaniu się i umiejętność życia w społeczeństwie, przejawiające się w szczególności przez: <ul style="list-style-type: none"> - inicjowanie i pracę z innymi osobami w ramach wspólnych projektów i działań, - przewodniczenie działaniom, pracę zespołową, prowadzenie negocjacji i właściwą organizację działań, - integrację z innymi osobami w ramach różnych przedsięwzięć kulturalnych, - prezentowanie skomplikowanych zadań w przystępnej formie

5) ochrona własności przemysłowej i prawa autorskiego			
A1_K06	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	A2_K06	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej
Osoba posiadająca kwalifikacje drugiego stopnia:			
Sztuki teatralne i filmowe			
Wiedza			
1) znajomość repertuaru			
A_W17	posiada gruntowną znajomość repertuaru związanego ze studiowanym kierunkiem studiów i specjalnością, osiągniętą przez indywidualną pracę i poszukiwania		
2) wiedza o realizacji prac artystycznych			
A_W18	ma wiedzę z zakresu środków warsztatowych w stopniu niezbędnym do realizacji własnych projektów artystycznych		
A_W19	ma szczegółową wiedzę na temat kontekstu historycznego i kulturowego sztuki i jej związków z innymi dziedzinami współczesnego życia oraz samodzielnie rozwija tę wiedzę w sposób odpowiadający studiowanemu kierunkowi studiów i specjalności		
3) wiedza i rozumienie kontekstu sztuki teatralnej i filmowej			
A_W20	zna i rozumie podstawowe linie rozwojowe w historii teatru i filmu oraz zna publikacje związane z tymi zagadnieniami		
A_W21	wykazuje się znajomością stylów gry aktorskiej i prac reżyserskich; zna najnowsze trendy z zakresu określonych kierunków danej sztuki i osiągnięcia najwybitniejszych przedstawicieli dziedzin sztuk, właściwych dla studiowanego kierunku studiów		
A_W22	ma szczegółową wiedzę w zakresie problematyki związanej z technologiami stosowanymi w teatrze i filmie i jest świadoma rozwoju technologicznego związanego ze studiowanym kierunkiem studiów i specjalnością		
A_W23	ma wiedzę dotyczącą finansowych, marketingowych i prawnych aspektów związanych z wykonywaniem zawodu aktora i reżysera		
A_W24	wykazuje zrozumienie wzajemnych relacji pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi aspektami studiowanego kierunku studiów oraz wykorzystuje tę wiedzę dla dalszego artystycznego rozwoju		

Umiejętności	
1) umiejętności ekspresji artystycznej	
A_U26	posiada rozwiniętą osobowość artystyczną, umożliwiającą tworzenie, realizowanie i wyrażanie własnych koncepcji artystycznych
2) umiejętności realizacji prac artystycznych	
A_U27	rozumie istotę konstrukcji tekstu scenariusza; samodzielnie ocenia tekst literacki i możliwości jego adaptacji dla teatru i filmu
A_U28	rozumie technologie realizacji widowisk teatralnych, telewizyjnych i filmowych; stosuje zasady i techniki adaptacji utworów literackich i ich przekształcania na język filmowy i teatralny
3) umiejętności pracy w zespole	
A_U29	jest przygotowana do współdziałania z innymi osobami w ramach prac zespołowych i jest zdolna do podjęcia wiodącej roli w takich zespołach
4) umiejętności warsztatowe	
A_U30	posiada umiejętności z zakresu warsztatu w stopniu niezbędnym do realizacji własnych projektów artystycznych
A_U31	posiada efektywne techniki ćwiczenia umiejętności warsztatowych, umożliwiające ciągły rozwój przez samodzielną pracę, a przez dalsze indywidualne studia rozwijanie tych umiejętności w stopniu wystarczającym do utrzymania i poszerzania zdolności do tworzenia, realizowania i wyrażania własnych koncepcji artystycznych
5) umiejętności werbalne	
A_U32	posiada umiejętność przygotowania rozbudowanych prac pisemnych i wystąpień ustnych, dotyczących zagadnień szczegółowych związanych ze studiowanym kierunkiem studiów i specjalnością, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł
A_U33	ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin sztuki i dyscyplin artystycznych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
6) umiejętności w zakresie publicznych prezentacji	
A_U34	zna formy zachowań związane z występami publicznymi i w sposób odpowiedzialny podchodzi do występów estradowych, wykazując się umiejętnością nawiązania kontaktu z publicznością
7) umiejętności improwizacji	
A_U35	posiada umiejętności kształtowania i tworzenia dramatu, scenariusza lub partytury w sposób umożliwiający odejście od zapisanego

	tekstu
Kompetencje społeczne	
1) niezależność	
A_K01	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób
A_K02	jest zdolna do samodzielnego integrowania nabytej wiedzy oraz podejmowania w zorganizowany sposób nowych i kompleksowych działań, także w warunkach ograniczonego dostępu do potrzebnych informacji
2) uwarunkowania psychologiczne	
A_K03	potrafi w sposób świadomy oraz poparty doświadczeniem wykorzystywać w różnych sytuacjach mechanizmy psychologiczne wspomagające podejmowane działania
3) krytycyzm	
A_K04	posiada umiejętność krytycznej oceny
4) komunikacja społeczna	
A_K05	posiada popartą doświadczeniem pewność w komunikowaniu się i umiejętność życia w społeczeństwie, przejawiające się w szczególności przez: <ul style="list-style-type: none"> - inicjowanie i pracę z innymi osobami w ramach wspólnych projektów i działań, - przewodniczenie działaniom, pracę zespołową, prowadzenie negocjacji i właściwą organizację działań, - integrację z innymi osobami w ramach różnych przedsięwzięć kulturalnych, - prezentowanie skomplikowanych zadań w przystępnej formie
5) ochrona własności przemysłowej i prawa autorskiego	
A_K06	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej

**Opis efektów kształcenia prowadzącego do uzyskania kompetencji inżynierskich
(dotyczy nie tylko studiów prowadzonych w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych)**

Objaśnienie oznaczeń:

Inz – efekty kształcenia prowadzącego do uzyskania kompetencji inżynierskich

A – profil ogólnoakademicki

P – profil praktyczny

W – kategoria wiedzy

U – kategoria umiejętności

K – kategoria kompetencji społecznych

01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Profil ogólnoakademicki i profil praktyczny

Profil ogólnoakademicki dla kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia		Profil praktyczny dla kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia	
Wiedza			
InzA_W01	ma podstawową wiedzę o cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych	InzP_W01	ma podstawową wiedzę o cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych
InzA_W02	zna podstawowe metody, techniki, narzędzia i materiały stosowane przy rozwiązywaniu prostych zadań inżynierskich z zakresu studiowanego kierunku studiów	InzP_W02	zna podstawowe metody, techniki, narzędzia i materiały stosowane przy rozwiązywaniu złożonych zadań inżynierskich z zakresu studiowanego kierunku studiów
		InzP_W03	ma podstawową wiedzę w zakresie utrzymania obiektów i systemów typowych dla studiowanego kierunku studiów
		InzP_W04	ma podstawową wiedzę w zakresie standardów i norm technicznych w zakresie studiowanego kierunku studiów
InzA_W03	ma podstawową wiedzę niezbędną do rozumienia	InzP_W05	ma wiedzę niezbędną do rozumienia społecznych, ekono-

	społecznych, ekonomicznych, prawnych i innych pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej		micznych, prawnych i innych pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej oraz ich uwzględniania w działalności inżynierskiej
InzA_W04	ma podstawową wiedzę dotyczącą zarządzania, w tym zarządzania jakością, i prowadzenia działalności gospodarczej	InzP_W06	ma podstawową wiedzę dotyczącą zarządzania, w tym zarządzania jakością, i prowadzenia działalności gospodarczej
InzA_W05	zna typowe technologie inżynierskie w zakresie studiowanego kierunku studiów		
Umiejętności			
InzA_U01	potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty, w tym pomiary i symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski	InzP_U01	potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty, w tym pomiary i symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski
InzA_U02	potrafi wykorzystać do formułowania i rozwiązywania zadań inżynierskich metody analityczne, symulacyjne oraz eksperymentalne	InzP_U02	potrafi wykorzystać do formułowania i rozwiązywania zadań inżynierskich i prostych problemów badawczych metody analityczne, symulacyjne oraz eksperymentalne
InzA_U03	potrafi – przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań inżynierskich – dostrzegać ich aspekty systemowe i pozatechniczne	InzP_U03	potrafi – przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań inżynierskich – integrować wiedzę z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów oraz zastosować podejście systemowe, uwzględniające także aspekty pozatechniczne
InzA_U04	potrafi dokonać wstępnej analizy ekonomicznej podejmowanych działań inżynierskich	InzP_U04	potrafi dokonać wstępnej analizy ekonomicznej podejmowanych działań inżynierskich
InzA_U05	potrafi dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania i ocenić – zwłaszcza w powiązaniu ze studiowanym kierunkiem studiów – istniejące rozwiązania techniczne, w szczególności urządzenia, obiekty, systemy, procesy, usługi	InzP_U05	potrafi dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania i ocenić – zwłaszcza w powiązaniu ze studiowanym kierunkiem studiów – istniejące rozwiązania techniczne, w szczególności urządzenia, obiekty, systemy, procesy, usługi
InzA_U06	potrafi dokonać identyfikacji i sformułować specyfikację prostych zadań inżynierskich o charakterze praktycznym, charakterystycznych dla studiowanego kierunku studiów	InzP_U06	potrafi dokonać identyfikacji i sformułować specyfikację złożonych zadań inżynierskich, charakterystycznych dla studiowanego kierunku studiów, w tym zadań nietypowych, uwzględniając ich aspekty pozatechniczne
InzA_U07	potrafi ocenić przydatność rutynowych metod i narzędzi	InzP_U07	potrafi ocenić przydatność metod i narzędzi służących do

	<p>służących do rozwiązania prostego zadania inżynierskiego o charakterze praktycznym, charakterystycznego dla studiowanego kierunku studiów oraz wybrać i zastosować właściwą metodę i narzędzia</p>		<p>rozwiązania zadania inżynierskiego, charakterystycznego dla studiowanego kierunku studiów, w tym dostrzec ograniczenia tych metod i narzędzi; potrafi – stosując także koncepcyjnie nowe metody – rozwiązywać złożone zadania inżynierskie, charakterystyczne dla studiowanego kierunku studiów, w tym zadania nietypowe oraz zadania zawierające komponent badawczy</p>
InzA_U08	<p>potrafi – zgodnie z zadaną specyfikacją – zaprojektować oraz zrealizować proste urządzenie, obiekt, system lub proces, typowe dla studiowanego kierunku studiów, używając właściwych metod, technik i narzędzi</p>	InzP_U08	<p>potrafi – zgodnie z zadaną specyfikacją, uwzględniając aspekty pozatechniczne – zaprojektować złożone urządzenie, obiekt, system lub proces, związane z zakresem studiowanego kierunku studiów, oraz zrealizować ten projekt – co najmniej w części – używając właściwych metod, technik i narzędzi, w tym przystosowując do tego celu istniejące lub opracowując nowe narzędzia</p>
		InzP_U09	<p>ma doświadczenie w rozwiązywaniu praktycznych zadań, zdobyte w środowisku zajmującym się zawodowo działalnością inżynierską oraz związane z wykorzystaniem materiałów i narzędzi odpowiednich dla studiowanego kierunku studiów</p>
		InzP_U10	<p>ma doświadczenie związane z utrzymaniem obiektów i systemów typowych dla studiowanego kierunku studiów</p>
		InzP_U11	<p>ma umiejętność korzystania i doświadczenie w korzystaniu z norm i standardów w zakresie studiowanego kierunku studiów</p>
		InzP_U12	<p>ma doświadczenie związane ze stosowaniem technologii właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zdobyte w środowiskach zajmujących się zawodowo działalnością inżynierską</p>
Kompetencje społeczne			
InzA_K01	<p>ma świadomość ważności i rozumie pozatechniczne aspekty i skutki działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko, i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje</p>	InzP_K01	<p>ma świadomość ważności i rozumie pozatechniczne aspekty i skutki działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko, i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje</p>

Inza_K02	potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	InzP_K02	potrafi myśleć i działać w sposób kreatywny i przedsiębiorczy
----------	---	----------	---

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Zawiera on regulacje określające opisy efektów kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie następujących nauk: humanistycznych, społecznych, ścisłych, przyrodniczych, technicznych, medycznych, o zdrowiu oraz o kulturze fizycznej, rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz o sztuce. Program kształcenia dla określonego kierunku studiów będzie zawierał opis zakładanych efektów kształcenia, odnoszących się do opisów efektów kształcenia, które stanowią odpowiednie załączniki do rozporządzenia. Mając na uwadze, że kierunki studiów związane z kształceniem w zakresie sztuk teatralnych i filmowych prowadzone były dotychczas wyłączenie na poziomie jednolitych studiów magisterskich, eksperci opracowali opis efektów kształcenia w zakresie sztuk teatralnych i filmowych w obszarze kształcenia w zakresie sztuki (załącznik nr 8) wyłączenie dla kwalifikacji drugiego stopnia. W przypadku studiów prowadzących do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera, inżyniera architekta, inżyniera krajobrazu, inżyniera pozarnictwa oraz magistra inżyniera, magistra inżyniera architekta, magistra inżyniera architekta krajobrazu, magistra inżyniera program kształcenia powinien również uwzględnić opis efektów kształcenia prowadzącego do uzyskania kompetencji inżynierskich, który stanowi odrębny załącznik (nr 9) do rozporządzenia. Odrębne opisanie kompetencji inżynierskich stwarza możliwość kształcenia inżynierów na kierunkach studiów, które zostaną przyporządkowane nie tylko do obszaru kształcenia w zakresie nauk technicznych.

Opisy efektów kształcenia zostały dokonane w kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Opisy efektów kształcenia uwzględniają takie elementy jak poziom kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia, oraz profil kształcenia (praktyczny i ogólnoakademicki). Opis efektów kształcenia w poszczególnych obszarach różni się od siebie, co poddyktowane jest specyfiką danego obszaru. Stosowana terminologia opisu efektów w poszczególnych obszarach ma za zadanie lepsze wyartykułowanie specyfiki uzyskiwanych przez studentów efektów kształcenia w trakcie studiów przyporządkowanych do danego obszaru kształcenia. To zróżnicowanie jest zatem konieczne i z tego punktu widzenia uzasadnione.

Konieczność wydania niniejszego rozporządzenia jest związana z wprowadzeniem w ustawie – *Prawo o szkolnictwie wyższym* Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Jednostka organizacyjna uczelni realizująca zadania dydaktyczne określi kierunek studiów, przyrządkiem go w programie kształcenia do obszaru lub obszarów kształcenia opisanych w niniejszym rozporządzeniu.

Rozporządzenie w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego określa opis efektów kształcenia w ośmiu obszarach kształcenia oraz opis efektów kształcenia prowadzącego do uzyskania kompetencji inżynierskich, które dotyczą nie tylko studiów prowadzonych w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych. Szczegółowe wytyczne dotyczące konstruowania programów kształcenia są uregulowane w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 3 pkt 2 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

Opis efektów kształcenia dla poszczególnych obszarów kształcenia będzie stanowił podstawę do opracowywania przez jednostki organizacyjne uczelni właściwego programu kształcenia dla danego kierunku studiów. Jeżeli kierunek studiów będzie prowadzony w jednym obszarze kształcenia to program kształcenia takich studiów odniesie się do opisu efektów kształcenia dla obszaru właściwego dla danego kierunku studiów, wybranych ze wszystkich efektów kształcenia dla obszaru. Natomiast jeżeli dany kierunek studiów prowadzony będzie w więcej niż jednym obszarze kształcenia to program kształcenia takich studiów odniesie się do opisu efektów kształcenia właściwych dla obszarów kształcenia, z których wyodrębniony został kierunek studiów, wybranych ze wszystkich efektów kształcenia dla obszarów kształcenia. W przypadku kiedy program studiów nie odniesie się do wszystkich opisów efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów, to program studiów powinien zawierać szczegółowe uzasadnienie ich nieuwzględnienia. Szczegółowe efekty kształcenia dla programu kształcenia zdefiniowane przez jednostki organizacyjne uczelni mogą wykraczać poza opis efektów zamieszczony w rozporządzeniu. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni będzie mogła w miejsce własnego opisu efektów kształcenia wykorzystać odpowiednie wzorcowe efekty kształcenia, które wydane zostaną na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

Każdy kierunek studiów będzie prowadzony w profilu ogólnoakademickim albo praktycznym. Istnieje również możliwość prowadzenia kierunku studiów w obu profilach. Studia o profilu ogólnoakademickim mają na celu dostarczenie wiedzy teoretycznej związanej

z kierunkiem studiów, rozwiniętych umiejętności kognitywnych (rozumienia, analizowania, interpretowania oraz syntezy) oraz niezbędnych kompetencji społecznych. Studia o profilu ogólnoakademickim charakteryzują się w szczególności przewagą efektów kształcenia odnoszących się do wiedzy teoretycznej i metodologicznej oraz umiejętności kognitywnych i – dla studiów drugiego stopnia – badawczych, większą, w porównaniu z profilem praktycznym, liczbą punktów ECTS przypisywanych wiedzy oraz umiejętnościom o charakterze badawczym, oraz częściowym nabywaniem wiedzy, umiejętności i kształtowania postaw w środowisku badawczym (udział w pracy kół naukowych, obozach naukowych, projektach badawczych) – zwłaszcza na studiach drugiego stopnia. Studia w takim profilu powinny także charakteryzować się przewagą problemowych metod kształcenia (wykład problemowy, wykład konswersatoryjny) oraz metod aktywizujących (dyskusja, seminarium) nad metodami praktycznymi oraz metodami podającymi, a także rodzajem prac dyplomowych, gdzie na studiach drugiego stopnia praca dyplomowa posiada pewne cechy publikacji naukowej.

Studia o profilu praktycznym mają natomiast na celu dostarczenie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania pracy zawodowej. W przypadku studiów pierwszego stopnia kształcenie w profilu praktycznym jest przeznaczone przede wszystkim dla osób, które zamierzają podjąć pracę bezpośrednio po ukończeniu tych studiów, nie wyklucza to jednak możliwości dalszego kształcenia w przyszłości, w tym na studiach o profilu ogólnoakademickim. Studia o profilu praktycznym obejmują znaczny komponent zajęć służących zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych. Studia o tym profilu charakteryzują się w szczególności przewagą efektów kształcenia odnoszących się do wiedzy i umiejętności wspomagających działalność praktyczną, większą, w porównaniu z profilem ogólnoakademickim, liczbą punktów ECTS przypisywanych umiejętnościom o charakterze praktycznym oraz przewagą aktywizujących metod kształcenia, metod programowanych oraz metod praktycznych nad metodami podającymi czy eksponującymi. Profil praktyczny charakteryzuje się także częściowym nabywaniem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz częściową walidacją efektów kształcenia w środowisku potencjalnego miejsca pracy (praktyki, staże, wolontariat), które jest typowe dla absolwenta danego kierunku studiów oraz ścisłymi więzami ze środowiskiem potencjalnych pracodawców. Prace dyplomowe powinny stanowić projekty, których tematyka jest związana z problemami występującymi w środowisku pracy typowym dla absolwenta danego kierunku studiów, realizowane zwykle – przynajmniej częściowo - w tym środowisku.

Rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, natomiast zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw* studenci przyjęci na studia przed dniem wejścia w życie ww. ustawy oraz w roku akademickim 2011/2012 studiują według programów opracowanych na podstawie dotychczasowych przepisów do końca okresu studiów przewidzianego w programie i planie studiów. Tym samym efekty kształcenia stanowiące przedmiot niniejszego rozporządzenia będą miały zastosowanie dla programów kształcenia dla kierunków studiów, które rozpoczną się począwszy od roku akademickiego 2012/2013.

Opinia o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej

Projekt rozporządzenia nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej – zgodnie z pismem Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 17 czerwca 2011 r. nr DPUE-920-685-11/f/1.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałyuje projektowane rozporządzenie

Projekt rozporządzenia będzie oddziaływał na uczelnie publiczne i niepubliczne, podstawowe jednostki organizacyjne uczelni i zamiejscowe jednostki organizacyjne uczelni, które prowadzą albo chcą prowadzić kształcenie na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został skierowany do zaopiniowania:

- 1) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych,
- 2) Forum Związków Zawodowych,
- 3) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
- 4) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej,
- 5) Związkowi Rzemiosła Polskiego,
- 6) Business Centre Club,
- 7) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- 8) Radzie Szkolnictwa Wzszszego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego,
- 9) Wolnemu Związkowi Zawodowemu „Sierpień 80” – Zarząd Krajowy,
- 10) Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”,
- 11) Konferencji Episkopatu Polski.

Ponadto projektowane rozporządzenie zostało przesłane do zaopiniowania:

- 1) Parlamentowi Studentów Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) Radzie Głównej Szkolnictwa Wzszszego,
- 3) Państwowej Komisji Akredytacyjnej,
- 4) Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
- 5) Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich,
- 6) Konferencji Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych,
- 7) Radzie Młodych Naukowców,
- 8) Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów,
- 9) Polskiej Akademii Nauk,
- 10) Polskiej Akademii Umiejętności,
- 11) Radzie Głównej Instytutów Badawczych,
- 12) Komitetowi Polityki Naukowej,

- 13) Komitetowi Ewaluacji Jednostek Naukowych,
- 14) Narodowemu Centrum Badań i Rozwoju,
- 15) Narodowemu Centrum Nauki,
- 16) Krajowej Reprezentacji Doktorantów,
- 17) Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej.

Projekt rozporządzenia został również umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Biuletynie Informacji Publicznej, stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337). W trybie tej ustawy uwag nie zgłoszono.

W trakcie konsultowania projektu rozporządzenia z partnerami społecznymi zgłoszono uwagi, zarówno do treści projektowanego rozporządzenia jak i do opisów efektów kształcenia przedstawionych w poszczególnych załącznikach.

Zgłoszone uwagi dotyczące projektu rozporządzenia proponowały zmianę tytułu rozporządzenia. Uwzględniając uwagi zmieniono tytuł rozporządzenia na: *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego*. Uwzględniono także uwagę, która odnosiła się do wskazania w każdym obszarze efektów kształcenia dla obu profili kształcenia. Uwzględniono także uwagę dotyczącą zmiany nazwy załącznika nr 9 na: *Opis efektów kształcenia prowadzącego do uzyskania kompetencji inżynierskich*. Uwzględniono także uwagę dotyczącą daty wejścia rozporządzenia w życie. Obecnie projekt zakłada wejście w życie rozporządzenia w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia, natomiast efekty kształcenia stanowiące przedmiot niniejszego rozporządzenia będą miały zastosowanie dla programów kształcenia dla kierunków studiów, które rozpoczną się począwszy od roku akademickiego 2012/2013.

Zgłoszone uwagi dotyczące opisu efektów kształcenia, które zostały opisane w poszczególnych załącznikach, dotyczyły przede wszystkim terminologii związanej z opisem efektów kształcenia i w niewielkim stopniu odnosiły się do treści opisanych efektów kształcenia. Zgłoszone uwagi dotyczące przereferowania językowego załączników zostały uwzględnione. Zgłoszono również uwagi o charakterze technicznym, które również zostały

uwzględnione. Niektóre z uwag dotyczyły także uszczegółowienia opisu efektów kształcenia w danym obszarze z uwzględnieniem jego specyfiki. Przeredagowano efekty kształcenia w kategorii *kompetencje społeczne*.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na wysokość środków finansowych przeznaczanych w budżecie państwa na szkolnictwo wyższe oraz na naukę. Program kształcenia będzie opracowywany przez podstawowe jednostki organizacyjne uczelni na podstawie efektów kształcenia a nie standardów kształcenia. Wprowadzone zmiany nie będą zwiększać kosztów uczelni w opracowywaniu nowych programów kształcenia.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projekt rozporządzenia, poprzez stworzenie jednostkom organizacyjnym uczelni warunków do samodzielnego konstruowania oferty edukacyjnej, powinien pozytywnie wpłynąć na przygotowanie absolwentów do funkcjonowania na krajowym i europejskim rynku pracy. Projekt rozporządzenia jest instrumentem realizacji reformy systemu szkolnictwa wyższego, która polega na akcentowaniu osiągniętych efektów kształcenia przez studenta a nie samego procesu kształcenia. Tym samym kluczowym aspektem kształcenia stanie się jego efekt, a nie samo uczestnictwo w procesie. Opisane efekty kształcenia wprowadzają także obowiązki kształcenia u studentów kompetencji społecznych, bez względu na poziom i profil studiów, które są dzisiaj często określane jako element deficytowy sylwetki absolwenta studiów wyższych.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projekt rozporządzenia stwarza uczelniom lepsze możliwości dostosowywania kształcenia do potrzeb rozwijającej się gospodarki. Dostosowanie wiedzy i umiejętności do potrzeb rozwijającej się gospodarki powinno pozytywnie wpłynąć na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia stwarza uczelniom, w szczególności o charakterze regionalnym, możliwość szybkiego dostosowania się do potrzeb rozwoju gospodarczego regionu. Wprowadzenie nowych programów kształcenia, konstruowanych w oparciu o Krajowe Ramy Kwalifikacji pozwoli także lepiej przygotować absolwentów do wejścia na lokalny rynek pracy.